

Анонимизиран текст

Превод

C-715/23 — 1

Преюдициално запитване — Дело C-715/23

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

23 ноември 2023 г.

Запитваща юрисдикция:

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (Национална комисия за преразглеждане на процедурите за възлагане на обществени поръчки, Словения)

Дата на акта за преюдициално запитване:

23 ноември 2023 г.

Жалбоподател:

Farmacija, d.o.o.

Ответник:

Občina Benedikt

[...]

ПРЕЮДИЦИАЛНО ЗАПИТВАНЕ

Страни в главното производство

- 1 Жалбоподател: **Farmacija**, [...], Любляна — **Полие** (наричана по-нататък „жалбоподател в производството по преразглеждане“) се позовава на правна защита срещу **Občina Benedikt** (Община Бенедикт), [...], **Бенедикт** (наричана по-нататък „Община Бенедикт“) във връзка с извършването на фармацевтична дейност в Община Бенедикт. Тъй като поведението на Община Бенедикт, предмет на спор между страните, засяга и позицията на

MN, [...], **Марибор**, която извършва фармацевтична дейност в горепосочената община, това лице също трябва да се счита за страна по главното производство.

Запитваща юрисдикция

- 2 Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (Национална комисия за преразглеждане на процедурите за възлагане на обществени поръчки, Словения)¹ (наричана по-нататък „Državna revizijska komisija“), в качеството си на запитваща юрисдикция, по смисъла на Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Закон за правна защита при процедури за възлагане на обществени поръчки, наричан по-нататък „ZPVPJN“)² е специален, независим и автономен национален орган, който се произнася относно законосъобразността на възлагането на обществени поръчки на всички етапи от процедурата за възлагане (член 60, параграф 1 от ZPVPJN в Република Словения.
- 3 В Република Словения правната защита срещу нарушения на процедурата за възлагане на обществени поръчки и срещу нарушения на процедурата за възлагане на концесии, уредена от Zakon o nekótorých koncesijskih pogodbah (Закон за някои концесионни договори, наричан по-нататък „ZNKP“)³, се предоставя в рамките на:
 - предварителното производство по преразглеждане, което се провежда пред възлагащия орган,
 - производството по преразглеждане, което се провежда пред Državna revizijska komisija, и
 - съдебното производство, което се провежда на първа инстанция пред Okrožno sodišče (Окръжен съд, Словения), определен като единствено компетентен за това по силата на закона за съдебната власт.Съдебната защита пред Okrožno sodišče (Окръжен съд) е ограничена до оценка на отговорността за обезщетяване на претърпените вреди и постановяване на решения по искове за обявяване на нищожност на договори.
- 4 Ако в хода на предварителното производство по преразглеждане възлагащият орган отхвърли искането за преразглеждане на процедурни основания, жалбоподателят в производството по преразглеждане може да подаде жалба срещу отхвърлянето. В такъв случай Državna revizijska

¹ [...]

² [...]

³ [...]

komisija прави оценка, в рамките на процедурата по обжалване, на законосъобразността на поведението на възлагащия орган от гледна точка на отхвърлянето на искането за преразглеждане.

- 5 Съдът на Европейския съюз вече е признал Državna revizijska komisija за „национална юрисдикция“ по смисъла на член 267 ДФЕС в решенията си от 8 юни 2017 г., Medisanus (C- 296/15, EU:C:2017:431), от 10 септември 2020 г., Tax-Fin-Lex (C- 367/19, EU:C:2020:685) и от 10 ноември 2022 г., Sharengo (C-486/21, EU:C:2022:868).
- 6 Обстоятелствата, които обосновават решението, според което на Državna revizijska komisija се признава статут на „национална юрисдикция“ по смисъла на член 267 ДФЕС, не са се променили след горепосочените решения на Съда на Европейския съюз⁴.

Предмет на спора в главното производство

- 7 На 11 март 2022 г. Община Бенедикт издава на MN, без (предварително) публикуване на обявление за концесия, разрешение за неопределен срок за експлоатация на аптечен клон, разположен в Бенедикт.
- 8 Жалбоподателят подава молба за преразглеждане до Община Бенедикт, като се оплаква, че с издаването на горепосоченото разрешение Общината е предоставила концесия за извършване на фармацевтична дейност, без да е провела съответната процедура, т.е. в нарушение на Директива 2014/23.
- 9 Община Бенедикт отхвърля искането за преразглеждане, без да пристъпи към разглеждане по същество, като счита, че жалбоподателят не се ползва с правна защита в рамките на предварителното производство по преразглеждане, както и в самото производството по преразглеждане. В този смисъл, според Община Бенедикт издаването на разрешение за експлоатация на аптечен клон по същество не представлява предоставяне на концесия за услуги, която да се урежда от ZNKP⁵.
- 10 Срещу това решение на Община Бенедикт жалбоподателят подава молба за преразглеждане, която е препратена от Община Бенедикт към Državna revizijska komisija. Вносителят на искането за преразглеждане подчертава, че с издаването на разрешението Община Бенедикт е предоставила концесия за услуги, без да проведе съответната процедура, като по същество твърди, че концесията за извършване на фармацевтична дейност попада в приложното поле на ZNKP или на Директива 2014/23.

⁴ [...]

⁵ ZNKP транспонира Директива 2014/23 в словенската правна система.

- 11 Решението на Državna revizijska komisija в разглежданото производство зависи от това дали предоставянето на концесия за целите на извършването на фармацевтична дейност попада в обхвата на Директива 2014/23.
- 12 Според Državna revizijska komisija с издаването на разрешение за експлоатация на аптечен клон община Бенедикт е предоставила концесия за извършване на фармацевтична дейност. Всъщност фармацевтичната дейност може да се извършва и под формата на аптечен клон. Въпреки че националното законодателство предвижда издаването на разрешение за експлоатация на аптечен клон, то не представлява разрешение по смисъла на съображение 14 от Директива 2014/23, т.е. разрешение, с което държавата членка или неин публичен орган определя условията за упражняване на дадена стопанска дейност и което се предоставя по искане на икономическия оператор, (а не по инициатива на възлагащия орган), отговарящ на предварително определени изисквания⁶.
- 13 Община Бенедикт отговаря на критериите, за да бъде считана за възлагащ орган по смисъла на член 6 от Директива 2014/23. Тъй като разрешението за фармацевтична дейност в района на Бенедикт е издадено за неопределен период от време, според Državna revizijska komisija прогнозната стойност на фармацевтичната услуга надвишава прага, предвиден в член 8 от Директива 2014/23⁷.
- 14 Državna revizijska komisija обаче има съмнения дали услугите, свързани с фармацевтична дейност, представляват по същество услуги, попадащи в обхвата на Директива 2014/23.

Разглеждани правни разпоредби

Правото на Европейския съюз

- 15 Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за възлагане на договори за концесия

Съгласно член 1 от Директива 2014/23:

С настоящата директива се определят правилата във връзка с процедурите за възлагане, от възлагащи органи и възложители, на концесии, чиято стойност е равна или по-висока от прага, определен в член 8.

⁶ Броят на операторите на аптеки в дадена област е ограничен, тъй като общината може да създаде нова аптека (клон) само когато са изпълнени законовите условия за нейното откриване (брой на жителите в зоната на обхват, разстояние между съществуващата аптека и новия клон).

⁷ Državna revizijska komisija не разполага с данни за прогнозната стойност, тъй като община Бенедикт счита, че ZNKP или Директива 2014/23 не са приложими в настоящия случай и поради това не е необходимо да се изчислява прогнозна стойност.

Член 4 от Директива 2014/23 предвижда:

1. Настоящата директива не засяга свободата на държавите членки да определят, в съответствие с правото на Съюза, кои услуги считат за услуги от общ икономически интерес, как следва да се организират и финансират такива услуги при спазване на правилата за държавната помощ и на какви специални задължения следва да се подчиняват. Освен това настоящата директива не засяга начина, по който държавите членки организират своите системи за социална сигурност.
2. В обхвата на настоящата директива не попадат нестопанските услуги от общ интерес.

Член 19 от Директива 2014/23 гласи:

За концесиите за социални и други специфични услуги, изброени в приложение IV, които попадат в обхвата на настоящата директива, се прилагат единствено задълженията по член 31, параграф 3 и членове 32, 46 и 47.

Националното право

- 16 *Zakon o nekaterih koncesijskih dejavnostih* (Закон за някои концесионни (договори), (наричан по-нататък „ZNKР“))

Член 2 от ZNKР предвижда следното:

За целите на настоящия закон се прилагат следните определения:

18. „нестопански услуги от общ интерес“ означава нестопански услуги, които по закон се предоставят като услуги от общ интерес и не се предлагат на пазара срещу заплащане, като следователно са предмет на специфични задължения за обществена услуга.

Член 10 от ZNKР гласи:

Разпоредбите на настоящия закон, както и разпоредбите на специалните закони, се прилагат за концесиите, регулирани от настоящия закон и специалните закони, когато те не противоречат на настоящия закон.

Член 11, параграф 1 от ZNKР предвижда:

Настоящият закон не се прилага:

1. за концесиите за нестопански услуги от общ интерес.

Член 15 от ZNKР гласи:

За концесиите за социални услуги и други специфични услуги, изброени в приложение IV към Директива 2014/23/ЕС, се прилагат разпоредбите на настоящия закон, уреждащи задължението за изготвяне на подготвителни актове, задължението за публикуване на обявленията по членове 35 и 40 от настоящия закон, както и правната защита в процедурите за избор на концесионер съгласно настоящия закон.

17 *Zakon o zdravstveni dejavnosti* (Закон за здравната дейност, наричан по-нататък „ZZDej“)⁸

Съгласно член 1 от ZZDej:

Здравната дейност се упражнява на първично, вторично и третично ниво.

Основната здравна дейност включва първична медицинска помощ и фармацевтична дейност.

Съгласно член 3 от ZZDej:

Доставчиците на здравни услуги са физически и юридически лица, местни и чуждестранни, които са получили разрешение за предоставяне на здравни услуги от Министерството на здравеопазването.

Обществената здравна услуга включва здравните услуги, чието непрекъснато и редовно предоставяне е гарантирано в обществен интерес от държавата и местните власти, и които въз основа на принципа на солидарност и в съответствие с правилата, уреждащи здравната дейност и здравното осигуряване, са гарантирани като права, произтичащи от задължителното здравно осигуряване, и се финансират изцяло или частично с публични средства, главно от задължителното здравно осигуряване. Здравните услуги, посочени в предходното изречение, като нестопански услуги от общ интерес, трябва да се предоставят от доставчици на здравни услуги с нестопанска цел по такъв начин, че превишението на приходите над разходите да се разпределя за осъществяване и развитие на здравната дейност⁹.

Член 20, параграф 1 от ZZDej предвижда следното:

Фармацевтичната дейност се извършва по реда на специален закон. Настоящият закон се прилага за въпроси, които не са уредени със специален закон.

⁸ [...]

⁹ Член 3, параграф 2, второ изречение от ZZDej е отменен от *Ustavno sodišče Republike Slovenije* (Конституционен съд на Република Словения) в частта, в която урежда превишението на приходите над разходите за оператори в режим на концесия за фармацевтична дейност.

18 Zakon o lekarniški dejavnosti (Закон за фармацевтичната дейност, наричан по-нататък „ZLD-1“)¹⁰

Член 1 от ZLD-1 гласи:

С настоящия закон се уреждат целта, съдържанието и условията за упражняване на фармацевтична дейност, организацията, условията и процедурите за издаване и упражняване на концесии, фармацевтичните специалисти и техните професионални сдружения, онлайн фармацевтичната дейност и надзора.

Член 2 от ZLD-1 предвижда:

Фармацевтичната дейност има за цел да осигурява ефективно и качествено снабдяване с лекарствени и други продукти за подпомагане на медицински терапии и опазване на здравето, както и да предоставя съвети на пациентите и здравните специалисти относно тяхната безопасна, правилна и ефективна употреба.

В допълнение към целта, посочена в предходния параграф, фармацевтичната дейност осигурява и фармацевтично лечение с цел поддържане на здравето и постигане на клиничните, хуманитарните и икономическите резултати, очаквани от дадена терапия.

Член 5 от ZLD-1 предвижда:

Фармацевтичната дейност е обществена здравна услуга, която осигурява непрекъснато и редовно снабдяване на населението и здравните специалисти с лекарствени продукти, както и фармацевтично лечение на пациентите.

Фармацевтичната дейност се осъществява на първично, вторично и третично ниво в рамките на здравната дейност.

Мрежата от фармацевтични дейности съгласно настоящия закон се гарантира на първично ниво от общината или съвместно от няколко съседни общини, а на вторично и третично ниво — от държавата.

Член 6, параграф 1 от ZLD-1 предвижда:

Фармацевтичната дейност се състои от:

- доставка на лекарствени продукти с рецепта и без рецепта за хуманна и ветеринарна употреба,
- доставка на храни за специални медицински цели,

¹⁰ [...]

- фармацевтично лечение на пациенти,
- консултантска дейност на фармацевтите,
- фармацевтични мерки,
- дистанционни фармацевтични услуги,
- приготвяне на екстемпорални лекарствени продукти за хуманна и ветеринарна употреба,
- приготвяне на продукти за подпомагане на терапиите и поддържането на здравето,
- производство на галенични лекарствени продукти за хуманна и ветеринарна употреба,
- радиофармацевтична дейност,
- контрол на качеството на суровините за приготвяне и производство на екстемпорални и галенични лекарствени продукти,
- контрол на качеството на галеничните лекарствени продукти,
- наблюдение на данните и докладване на нежелани реакции или подозирани нежелани реакции,
- връщане на неизползвани или остатъчни лекарствени продукти в съответствие с разпоредбите, уреждащи управлението на лекарствените отпадъци,
- други дейности, свързани с доставката на лекарствени и други продукти, като се гарантира тяхната правилна, рационална и безопасна употреба.

Член 7 от ZLD-1 предвижда:

В допълнение към дейностите, посочени в предходния член, аптеките могат да извършват и следните дейности:

- доставка на други продукти за подпомагане на терапиите и поддържане на здравето,
- производство на галенични продукти,
- приготвяне на хомеопатични екстемпорални лекарствени продукти,
- доставка на ветеринарни продукти,
- доставка на биоциди и химични продукти,

- извършване на самодиагностични измервания и тестове,
- превантивна и здравно-образователна дейност,
- педагогическа и възпитателна дейност,
- научноизследователска дейност,
- други дейности и услуги в областта на подкрепата и опазването на здравето,
- доставка на лекарствени и други продукти до домовете на пациентите, до здравни специалисти и други физически или юридически лица,
- други услуги, свързани с фармацевтичната дейност.

Член 8, параграф 1 от ZLD-1 предвижда:

Фармацевтичната дейност на първично ниво се осъществява:

- в аптеките,
- в аптечните клонове или
- в аптеките към лекарските кабинети.

Член 15, параграф 1 от ZLD-1 предвижда:

Осъществяването на фармацевтичната дейност се финансира с публични и частни средства. Публичните средства, посочени в предходното изречение, включват по-специално:

- плащания за предоставяни услуги в рамките на фармацевтичната дейност въз основа на договори, сключени със здравноосигурителни институции,
- плащания от бюджетни кредити,
- средства от институцията-основател.

Член 27, параграф 1 от ZLD-1 предвижда:

Обществена аптека на първично ниво се създава на територията на общината или съвместно от няколко съседни общини, след консултация с компетентния професионален орган и със съгласието на Министерството.

Член 39, параграф 1 от ZLD-1 предвижда:

За извършване на фармацевтична дейност на първично ниво може да бъде предоставена концесия при условията, предвидени в настоящия закон, на

физическо лице, което е титуляр на фармацевтичната дейност, или на юридическо лице, в което титулярят на фармацевтичната дейност, който е и управител или управителен орган на това юридическо лице, притежава повече от 50% от дружествения капитал (наричан по-нататък „концесионер“).

Описание на фармацевтичната дейност, разглеждана в главното производство

- 19 В Република Словения дейността на аптеките се регулира от закона с цел да се гарантира, че всички услуги по снабдяване на потребителите с лекарствени продукти се извършват от лица с подходяща квалификация за тази цел, така че да се избегне рискът от увреждане на здравето на потребителите на тези услуги. Следователно основната цел на извършването на фармацевтична дейност не е реализирането на печалба, а по-скоро стремежът към печалба на индивидуално равнище е подчинен на упражняването на правото на здравеопазване, а на общностно равнище — на задоволяването на обществените нужди в интерес на общественото здраве. Посоченото по-горе се прилага независимо от това кой извършва фармацевтичната дейност.
- 20 В Република Словения фармацевтичната дейност е част от здравните услуги и се извършва като обществена здравна услуга, чрез която се осигурява непрекъснато и редовно снабдяване на населението и здравните специалисти с лекарствени продукти, както и фармацевтично лечение на пациентите. Тя има за цел да осигурява ефективно и качествено снабдяване с лекарствени и други продукти в подкрепа на лечението и опазването на здравето, както и да предоставя съвети на пациентите и здравните специалисти относно тяхната безопасна, правилна и ефективна употреба. Съществен елемент на фармацевтичната дейност представлява доставката на лекарствени продукти за хуманна и ветеринарна употреба, независимо дали са по лекарско предписание, или не (търговия на дребно с лекарствени продукти), както и доставката на хранителни продукти за специални медицински цели, като доставката на лекарствен продукт означава доставка на лекарствения продукт на потребителя, както и предоставянето на подходящи инструкции за употреба и съвети за правилна и безопасна употреба. Търговията на дребно с лекарствени продукти за хуманна употреба, придружена от подходяща професионална консултация, се извършва само в аптеки и специализирани магазини, но в последните в много ограничена степен¹¹.

¹¹ Тоест само със специалното разрешение на Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke (Публичната агенция на Република Словения за лекарствени продукти и медицински изделия) и само за лекарствени продукти и медицински изделия, които не се отпускат по лекарско предписание, предназначени са само за облекчаване на най-леките симптоми и чиято употреба може да бъде свързана само с ниско ниво на риск; в такъв случай тази агенция може също така да наложи ограничения върху дозировката

- 21 Мрежата от фармацевтични дейности на първично ниво се управлява от общините, които са автономни местни органи. Общините упражняват правомощията си за създаване на мрежа от фармацевтични дейности чрез (съвместно) създаване на публичен фармацевтичен орган, т.е. чрез издаване на концесия за извършване на фармацевтична дейност на физическо или юридическо лице. Фармацевтичната дейност се извършва в аптека, клон на аптека или аптека към лекарски кабинет.
- 22 Следователно юридическите лица (които не са създадени от община) могат да извършват фармацевтична дейност само ако им е издадена концесия. Тази позиция се заема от физически или юридически лица (които не са създадени от община) на територията на общината, предоставила концесията, или на територията на съседни общини, ако те съвместно са предоставили концесия. Следователно само чрез предоставяне на концесия физическите или юридическите лица (които не са създадени от община) получават възможност да извършват фармацевтична дейност.
- 23 Фармацевтичната дейност се финансира с публични и частни средства. Публичните средства, т.е. чрез задължителното здравно осигуряване, се използват за финансиране на доставката на лекарствени продукти, отпускани по лекарско предписание, т.е. както на самите продукти, отпускани по лекарско предписание¹², така и на фармацевтичните услуги, свързани с тази доставка, и на предоставянето на подходящи инструкции и съвети за правилната и безопасна употреба на лекарствените продукти. Разходите за фармацевтична услуга за доставка на лекарствени продукти по лекарско предписание (претеглени по точки) са еднакви за всички лекарствени продукти по лекарско предписание и за всички доставчици на фармацевтични услуги. Публични средства се използват и за финансиране на дежурства и услуги на повикване.
- 24 Лекарствените продукти, отпускани без лекарско предписание, се заплащат изцяло с частни или потребителски средства; в този контекст някои лекарствени продукти, отпускани без лекарско предписание, имат максимална цена, докато други имат цена, определена съгласно правилата на свободния пазар.

на лекарствените продукти, размера на опаковката им и броя на продаваните единици (член 126 от Закон о здравilih (Закон за лекарствените продукти)).

¹² Лекарствените продукти, които могат да се предписват за сметка на здравното осигуряване, са класифицирани в списъци (т.нар. положителни или междинни списъци). От включването в списъка зависи и частта от цената на класифицирания лекарствен продукт, която се покрива от задължителното здравно осигуряване. Останалата част се покрива от допълнителната здравна застраховка или се поема от самия потребител, ако не е сключил допълнителна здравна застраховка под формата на доброволно здравно осигуряване.

Мотиви за отправянето на преюдициалното запитване

- 25 Državna revizijska komisija иска да се установи дали фармацевтична дейност като разглежданата в главното производство, чийто съществен елемент е снабдяването на потребителите с лекарствени продукти за хуманна употреба, независимо дали се отпускат по лекарско предписание или не, заедно със съвети за тяхната правилна и безопасна употреба, може да се счита за неикономическа услуга от общ интерес, която не попада в приложното поле на Директива 2014/23.
- 26 Директива 2014/23 не дефинира конкретно понятията „нестопански услуги от общ интерес“ и „услуги от общ икономически интерес“. Съгласно установената практика на Съда, от изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза и от принципа за равенство следва, че разпоредба от правото на Съюза, чийто текст не съдържа изрично препращане към правото на държава членка с оглед на определянето на нейния смисъл и обхват, трябва по принцип да получи самостоятелно и еднакво тълкуване навсякъде в Европейския съюз, при което да се вземат предвид контекстът на разпоредбата и целта на разглежданата правна уредба.
- 27 От съображение 6 от Директива 2014/23 следва, че държавите членки имат свобода да вземат решения относно начина на организиране на предоставянето на услуги — като услуги от общ икономически интерес, като нестопански услуги от общ интерес или като съчетание от двете. От практиката на Съда¹³ следва, че правото на Общността не ограничава правомощията на държавите членки да организират своите системи за социална сигурност и да приемат по-специално правила, насочени към организирането на здравни услуги като аптеките, тъй като трябва да се има предвид, че здравето и животът на хората заемат първо място сред благата и интересите, защитени от Договора, и че държавите членки са тези, които решават нивото, на което желаят да осигурят защитата на общественото здраве, и начина, по който това ниво да бъде постигнато.
- 28 Националният законодател изрично е определил, че здравеопазването представлява неикономическа услуга от общ интерес. Тъй като фармацевтичната дейност е част от здравеопазването, по този начин законодателят е установил, че фармацевтичната дейност също е неикономическа услуга от общ интерес.
- 29 Въпреки че според Državna revizijska komisija извършването на фармацевтична дейност представлява социално значима дейност, тъй като целта ѝ е да гарантира общественото здраве и няма за основна цел реализирането на печалба, от съдебната практика става ясно, че предоставянето на услуги, които обикновено се предоставят срещу

¹³ Решения на Съда от 19 май 2009 г., Комисия/Италия (C-531/06, EU:C:2009:315) от 19 май 2009 г., Apothekerkammer des Saarlandes и др., (C-171/07 и C-172/07, EU:C:2009:316).

заплащане, представлява икономическа дейност, като се има предвид, че основната характеристика на възнаграждението се състои в това, че то представлява икономическо възнаграждение за въпросната услуга, без обаче да се изисква плащане от страна на получателя за последната¹⁴.

- 30 Državna revizijska komisija следователно се съмнява дали фармацевтична услуга като разглежданата в главното производство може да бъде квалифицирана като неикономическа услуга от общ интерес, тъй като доставчиците на фармацевтични услуги получават възнаграждение за предоставянето им от средствата на системата за задължително здравно осигуряване и от средствата на потребителите. Съгласно националното законодателство¹⁵, в случай на доставка на лекарствен продукт по лекарско предписание доставчиците на фармацевтични услуги получават от средствата на задължителното здравно осигуряване възстановяване на покупната цена на лекарствения продукт и също така получават предварително определена сума за обработка на рецептата, доставка на продукта и съответната консултация относно неговата употреба. В случай на доставка на лекарствен продукт без лекарско предписание потребителите заплащат цената изцяло.
- 31 Когато услугите, свързани с упражняването на фармацевтична дейност като разглежданата в главното производство, чийто предмет е предимно доставката на лекарствени продукти за хуманна употреба, отпускани по лекарско предписание и без лекарско предписание, заедно със съвети за тяхната правилна и безопасна употреба не могат да се разглеждат като нестопански услуги от общ интерес и когато в резултат на това предоставянето на такива услуги попада в приложното поле на Директива 2014/23, Državna revizijska komisija повдига допълнителния въпрос дали предоставянето на такива услуги може да се разглежда като социални услуги или други специфични услуги, посочени в приложение IV към тази директива.
- 32 Посочените услуги биха могли да бъдат включени в код 85149000 (Фармацевтични услуги) по CPV, но от Регламент 2195/2002 относно Общия терминологичен речник, свързан с обществените поръчки (CPV) не може да се направи извод кои услуги трябва да бъдат включени в този код по CPV. По подобен начин обяснителните бележки относно кодовете по CPV¹⁶, които не представляват официален източник на правото, също не дават възможност да се определи кои услуги са включени в кода по CPV 85149000 (Фармацевтични услуги).

¹⁴ Решение от 14 (юли) 2022 г., ASADE, C- 436/20, EU:C:2022:559.

¹⁵ Членове 23 и 63 от Zakon o zdravstvenom varstvu in zdravstvenom osiguranje (Закон за здравната дейност и здравното осигуряване).

¹⁶ [...]

Решение и съдържание на преюдициалното запитване

33 Тъй като за да вземе решение, Državna revizijska komisija се нуждае от произнасяне относно тълкуването на правото на Съюза, на основание член 267, трета алинея от ДФЕС Državna revizijska komisija отправя до Съда следните два преюдициални въпроса, като уточнява, че отговорът на втория въпрос е необходим само ако отговорът на първия въпрос е отрицателен:

- 1) **Може ли услуга, свързана с упражняването на фармацевтична дейност, чиято основна цел е снабдяването на потребителите с лекарствени продукти за хуманна употреба, отпускани по лекарско предписание и без лекарско предписание, заедно със съвети към потребителите относно правилната и безопасна употреба на тези лекарствени продукти, да се квалифицира като „неикономическа услуга от общ интерес“ по смисъла на член 4, параграф 2 от Директива 2014/23?**
- 2) **Може ли услуга, свързана с упражняването на фармацевтична дейност, чиято основна цел е снабдяването на потребителите с лекарствени продукти за хуманна употреба, отпускани по лекарско предписание и без лекарско предписание, заедно със съвети към потребителите относно правилната и безопасна употреба на тези лекарствени продукти, да се квалифицира като социална и друга специфична услуга по смисъла на член 19 от Директива 2014/23?**

[...]